

ศิลปการโต้วาที

๑

ร้อนดีกว่าเย็น

ของ

กรมศิลปากร

ศิลปการโต้วาที

เรื่องที่ ๑

ร้อนดีกว่าเย็น

พระยาโอวาทวรวิจิตร — ร. อ. ต. วิเชียร ฉายจรรยา ผู้ค้น

สยามวิทยา สืบแยกแมนศรี พระนคร

ผู้ได้รับอนุญาตพิมพ์จำหน่าย

คำนำ

การโต้วาที เป็นศิลปอันสำคัญประเภทหนึ่ง ซึ่งเพียงแต่การ
เรียน การรู้, การดู, การฟัง, และการสังเกตกิริยาท่าทาง, แล้ว
จดจำไว้ได้, เท่านั้น ยังหาเป็นการเพียงพอที่จะทำให้เป็นนักโต้วาทีอัน
เรื่องนามได้ไม่ ต้องอาศัยการค่อยฝึกหัดเป็นเวลานานให้เกิดความชิน
ชำนาญซ้ำของจริง ๆ เช่นเดียวกับศิลปทั้งหลาย จึงจะเป็นนักโต้วาทีที่
มีวาทะอันเฉียบแหลมได้. เพื่อจะบำรุงศิลปประเภทนี้ให้เจริญก้าวหน้า
เท่าเทียมศิลปทั้งหลายอัน กรมศิลปากรแห่งรัฐบาลสยามของเราซึ่ง
เป็นอากรแห่งศิลปทั้งหลาย จึงได้จัดการให้มีการแข่งขัน “ศิลปการโต้ว
าที” ^{ขึ้น}ขึ้นเป็นกิจจตุรลักษณะเป็นครั้งแรกในสยาม ในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ นี้.

ถ้าว่าที่ท่านนักโต้วาทีทั้งหลายได้โต้วาทีกันมาแต่บัดนั้น ๆ จะเป็นแต่
เพียงผ่านเข้าไปดังกึกก้องอยู่ในโสตประสาทของท่านทั้งหลายผู้ได้ไป
ฟังอยู่เพียงชั่วเวลาอันเล็กน้อยแล้ว ก็ลบเลือนสูญหายไปจากความ
ทรงจำเท่านั้นไซ้. ถิ่นนับว่าเป็นขอที่น่าเสียดายอยู่มาก. เพื่อให้วาทะอัน
เฉียบแหลมของท่านนักโต้วาทีทั้งหลาย ปรากฏอยู่เป็นแนวแห่งการ
ศึกษาของผู้ใฝ่ใจในการศึกษาทั้งหลายได้ตลอดกาลนาน ดังนั้นงาน
เราจึงขออนุญาตจัดนักขอเดชของเราไปจดวาทะของท่านนักโต้วาทีนั้น ๆ มา
พิมพ์จำหน่าย ดังปรากฏอยู่แล้วในรายคาของท่านนั้นนับเป็นเล่มที่ ๑
เราหวังจะจัดพิมพ์เล่มที่ ๒ ที่ ๓ และเล่มต่อไปจนครบชุด ถ้าปรากฏ
ว่าเป็นที่พอใจของประชาชน.

วาทะอันเฉียบแหลมของนักโต้วาทีทั้งหลาย ที่สำนักงานเราได้จัดการ

พิมพ์ชนน จะเป็นแนวทางอันดีให้เกิดไหวพริบความเฉียดยวและปัญญา ความฉลาดแก่ท่านนักการเมือง, นักการทูต, นักเทศน์, นักธรรม, นักศึกษา และประชาชนผู้ใฝ่ใจในสรรพวิทยาการทั้งหลาย และโดย ฉะเพาะอย่างยิ่ง จะเป็นทิวทรรศน์อันดีของผู้จะเป็นนักโต้วาทีทั้งหลาย ดับไป เพราะฉะนั้น ตำแหน่งงานเราจึงหวังว่าหนังสือชุด “คิดปการ โต้วาที” ของกรมศิลปากร ที่เราได้อุดหนุนจัดพิมพ์พิมพ์ชนน คงจะ อยู่ในความสนใจของประชาชนทั้งหลาย.

หัวข้อของวาทะที่ได้อ่าน ซึ่งบรรจุอยู่ในเล่มนี้ ชื่อว่า “ร้อนดื่ กว่าเย็น” ซึ่งพระยาโศภิตพรภิกขุเป็นผู้เสนอ อันมีนายกิมฮวย มะติทของ กับนายดิน เณติมเฒ่า เป็นผู้สนับสนุนฝ่ายหนึ่ง และ ร.อ. ค. วิเชียร ฉายจรรยา เป็นผู้ค้าน อันมีหลวงวิดาศปริวัติ กับ นายมงคล รัตน- วิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นผู้สนับสนุนอีกฝ่าย หนึ่ง ผลของการโต้วาทีปรากฏว่า ฝ่ายเสนอเป็นฝ่ายชนะด้วยคะแนน โหวตของคณะกรรมการ, คณะหนังสือพิมพ์, และประชาชนผู้ฟัง.

ถ้าเราของท่านนักโต้วาทีทั้งสองฝ่าย ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้ จะมีข้อแตกต่าง หรือขาดตกบกพร่อง และต่งเดิมเดิมค่อขึ้น ซึ่ง ผิดจากวาทะอันแท้จริงของท่านบ้าง อันเป็นเพราะความชำนาญของนัก ขวดยุคปัจจุบันของเราน้อยไปแล้ว เราหวังว่าคงจะได้รับอภัยจากท่าน เจ้าของวาทะและประชาชนทั้งหลายเป็นแน่แท้.

สยามวิทยา สีแยกแม่น้ำศรี พระนคร

ผู้ได้รับอนุญาตพิมพ์จำหน่าย

ร้อนดีกว่าเย็น

พระยาโอวาทวรภิกษุผู้เสนอ — ร. อ. ต. วิเชียร นายจรรยา ผู้ค่าน

วันที่ ๑๘ สิงหาคม พ. ศ. ๒๔๗๘

วาทีเสนอของพระยาโอวาทวรภิกษุ

ข้าพเจ้าได้มาไต่ว่าที่ตามคำเชื่อเชิญของกรมคิดปากรแล้ว แต่ผู้แข่งขันของข้าพเจ้านั้นข้าพเจ้ายังไม่รู้จัก อยากจะให้ท่านอธิบดีแนะนำสักหน่อย ไหน ๆ ก็จะได้ไต่กันแล้ว.

การไต่ว่าที่นั้นเคยมีกันมานานแล้ว ไม่ใช่จะเพิ่งมีครั้งแรกเดียว แต่ว่าเพิ่งจะจัดให้เป็นตาเป็นต้นคราวนี้เท่านั้น การที่ผู้จะสมัครไต่ว่าที่ตามที่กรมคิดปากรเชื่อเชิญนั้น มีผู้คิดกันไปเป็นหลายแง่หลายทาง บางคนคิดกันว่า ถ้าเมื่อไปไต่กันเกิดแพ้ขึ้นแล้ว จะทำให้เสียหายอย่างนั้นอย่างนี้ เมื่อคิดกันไปต่าง ๆ ดังนั้นแล้ว ก็จะหาคนสมัครเข้ามาไต่ได้ยาก แต่ตัวข้าพเจ้าไม่เป็นไร ถึงจะแพ้จะชนะก็เหมือนควายแก่ วันนั้นข้าพเจ้าจะได้ไต่ว่าที่ตามหัวข้อเรื่องที่ท่านให้ไว้ ข้าพเจ้าเป็นผู้เสนอว่า “ร้อนดีกว่าเย็น” ผลของการไต่ว่าที่ ถ้าข้าพเจ้ามีโอกาสได้เข้าแข่งขันจนได้ชัยชนะเป็นที. ๑ ก็ดี ที. ๒ ก็ดี ข้าพเจ้าได้เจตนาไว้แล้วว่า ถ้าได้รางวัลด้วยความเห็นใจเห็นของข้าพเจ้า ๆ จะทำการกุศล ไม่รับไว้เป็นประโยชน์ส่วนตัว นี่ก็เห็นว่าเจตนาของ

ข้าพเจ้าเป็นนักศตอย่างหนึ่ง.

ตามหัวข้อที่ได้ประกาศไว้ว่า “ร้อนดีกว่าเย็น” นั้น ท่านให้ข้าพเจ้าเป็นเจ้าของของความร้อน ส่วนตัวข้าพเจ้าเอง, เมื่อลงจากรถเมื่อ^{๕๕}ตะกน ฝนก็กำลังตก และเวลานฝนก็กำลังตกอยู่ทางภายนอก, เรียกว่า “เย็น” แต่ท่านผู้มาฟังทั้งหลายอาจไม่ชอบก็ได้ เพราะได้ยินเสียงข้าพเจ้าน้อยไปไม่พอเพียง ความเย็นร้อนเป็นของที่ประเทศเราต้องการ ทั้งโลกก็ต้องการ เราเกิดมาในประเทศสยามเป็นส่วนหนึ่งของโลกที่อยู่ในฝ่ายร้อน ถ้าเราจะกลับเสียและเปลี่ยนเป็นฝ่ายเย็นก็อาจผิดปกติไป เราจะได้รับความสะดวกร้อน เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลายที่อยู่ใน^{๕๕}ที่นี้ ก็ต้องเรียกว่าอยู่ในที่ร้อน จะเป็นฝ่ายเย็นไม่สมควรเลยทีเดียว เท่ากับฝนธรรมชาติของเรา เราอยู่ในที่ใดเป็นสุขเรามีความผาสุกแล้ว เราไม่ควรจะกะเดือกกะสันไปอยู่ในที่ไม่ผาสุก.

ธรรมชาติความร้อน ย่อมเป็นเครื่องอุปการะในกิจการต่างๆ ทั่วโลก วิทยาศาสตร์ต้องอาศัยความร้อนทั้งนั้น ความร้อนทำความจำเริญให้ดีกว่าความเย็น เป็นต้นว่ารถยนต์, เรือไฟ, วิทยุ, บินใหญ่, อะไรเหล่านั้นต้องใช้ความร้อนทั้งนั้น ถ้าสิ้นเอาความเย็นมาใช้แล้วจะไม่มีประโยชน์อะไรเลย.

ข้าพเจ้าขอเสนอว่า ทำไมข้าพเจ้าจึงยืนยันว่าร้อนดีกว่าเย็น ? และว่าส่วนเย็นมีประโยชน์น้อย ? เพราะตามปกติแล้ว น้อยทีเดียวที่ส่วนเย็นจะมีประโยชน์แก่เรา พุคตามส่วนรวมแล้ว ความร้อนมี

ร้อนดีกว่าเย็น

๓

ประโยชน์แก่เรามาก เราทำการใด ๆ ถ้าเราไม่มีความร้อนใจ ทำใจเย็นเฉยชาไปเสีย งานนั้นก็ต้องถูกตำหนิคิดว่าเหลวไหลเฉยชาไม่เป็นเรื่อง สมมติง่าย ๆ ว่า ถ้าเราจะไปเกิดชอบผู้หญิงคนใดเข้า แล้วเราไม่ร้อนใจกะตือรือร้น คนอื่นเขาก็แย่งเขาไปกินเฉยเฉยจับตัวอย่างเห็นได้ง่าย ๆ ที่เดียวว่าทุกอย่างหมด ความร้อนนั้นแหละทำให้เกิดความขยัน ความเย็นทำให้เกิดความเกียจคร้าน ดังเกิดคูนาร้อนกับนำหนาว เวตาเรานอนอยู่ที่บ้าน ถ้าเราได้รับความหนาว ทำให้เราขี้เกียจไม่ใช่หรือ? แต่ความร้อนทำให้เราขยัน ในประเทศเรานี้มีสุภาวศิทยุบหนึ่ง ซึ่งแต่ก่อนข้าพเจ้าก็ไม่เคยนึกถึงเลย เมื่อมาเถียงบุญทาน ข้าพเจ้าก็มานึกถึงสุภาวศิทยุบนั้นได้ว่า “ดูช่างให้คูนาร้อน ดูสาวให้คูนาร้อน” ท่านทั้งหลายที่มาฟังจะชอบดูช่างมากหรือดูสาวมาก? ทำไมจึงให้คูนาร้อน? ก็เพราะนาร้อนเครื่องปกปิดร่างกายใช้เครื่องบาง ๆ ทั้งนั้น และยังมาแถมด้วยนารีด้วยแล้วยิ่งร้ายใหญ่ เมื่อเดือนเมษายนข้าพเจ้าได้ไปเที่ยวหัวหิน เครื่องปกปิดร่างกายของเจ้าหัดอนบางเต็มทน ยิ่งต่างประเทศแล้วยิ่งร้ายกว่านั้นอีก ถ้าเราได้รับความเย็นหนักเข้าแล้ว พอเห็นแสงพระอาทิตย์เข้าหน่อย หัดอนดูแต่งตัวเหลือทน ดูเหมือนจะไม่ต้องการเครื่องปกปิดเลยเถิด ที่เรียกกันว่า “อาบแดด” นั้นเพราะอะไร? เพราะเขาต้องการร้อน คนเราเมื่อมีเย็นมากแล้ว ต้องรีบไปหาเสื้อหนาวสวม รับเอาผ้ามาห่อหุ้มร่างกาย นั้นต้องการอะไร? ต้องการร้อนนะท่าน ร้อน

.....
 นมไขแต่ว่าอาจทำให้เรามีความสุขสบายอย่างเดียว ร้อนเป็นคุณเป็น
 ประโยชน์ เป็นเครื่องอุปกรณที่ข้าพเจ้ากล่าวมาแล้ว ขอให้ท่านคิด
 ไปอีกสักหน่อยว่า ร้อนอาจทำประโยชน์อย่างไรอีก เมื่อเวลามารดา
 คดกุดเราออกมา ก็ต้องใช้ความร้อนอยู่ไฟอยู่ชุดให้ร่างกายบริบูรณ์
 แล้วเมื่อท่านแก่เฒ่าตายไปแล้ว เราจะเผาท่านเราก็ต้องเอาไฟเผาไม่
 ใช่หรือ?

ท่านทั้งหลายที่มานั่งอยู่ในที่นี้ เป็นฝ่ายชอบร้อน เด่นนั้นแหละ
 โดยมาก ท่านสูบบุหรี่ท่านต้องใช้ไฟจุด ยังมีนักผีนอก ก็ต้องใช้ไฟ
 เหมือนกัน นักก้นซากก็ต้องใช้ไฟ ถึงเหล่านักร้อนทั้งหลาย ไม่ได้เอา
 แข็งมาจุดเลย จะว่าน้ำแข็งแข็งเข้าหรือเบียร์ตามฮอตดื่มนของเย็น
 ขึ้นใจ ท่านครองให้คนท่าน นั้นเย็นที่ไหนกัน เย็นที่ปากนิดเดียว
 ด้วยการดื่มผัดี้ แต่กลับไปร้อนในท้อง ความต้องการให้ร้อน นี้จะ
 เห็นได้ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นของที่ทำให้คุณประโยชน์ทางฝ่ายร้อน ฝ่ายเย็นมี
 อยู่อย่างเดียวที่จะทำให้เราไขว่คว้าด้วยความร้อนชั่วคราว เป็นต้นว่าเรา
 อยู่ในห้อง รู้สึกร้อนก็ออกมานั่งให้ลมพัดเย็น ๆ แต่พอไปประเดี๋ยว
 ก็ได้รับความร้อนอีกแล้ว.

.....
 ท่านจะกล่าวถึงว่า งานทั้งหลายของประเทศที่ดี ของบุคคลที่ดี
 หรือของบริษัทที่ดี ถ้างานนั้นทำโดยใจเย็นแล้ว ก็ไม่เป็นผล เช่นกับ
 ว่าพ่อค้าเป็นคนใจเย็นนิบนานทำเฉื่อยชาไม่กระตือรือร้น ก็ไม่ทันกับ
 งานฝ่ายบริษัทหรือทางราชการก็เหมือนกัน ถ้าไม่ทำด้วยความร้อน

ใจแล้ว มัวเฉื่อยเฉื่อย หรือนอนใจเฉื่อย ก็ทำให้เสื่อมทรามลง เวลานี้
เรารู้สึกตัวอยู่แล้วว่างานต้องรีบร้อนทำ ตัวอย่างโดยมากผู้ที่เป็นผู้
บริหารที่เป็นใหญ่เป็นโตของเราไม่เป็นอันกินอันนอนทีเดียว เรารู้
แล้วว่าเวลาไปทำงานของท่าน ๓ โมงเช้า เด็ก ๓๓ นาฬิกาครึ่ง แต่ท่าน
เหล่านีไปเด็กเอา ๒๓ นาฬิกา หรือ ๒๔ นาฬิกาก็มี ขูระของท่านมัน
ยุ่งไปหมด ด้วยเรื่องอะไร? ด้วยเรื่องความร้อนใจอยากจะให้พวกเรา
หรือประเทศเราเจริญ รีบทำการเหล่านีให้ทันสมัย อย่างมันนอน
คลุมโปงอยู่

วาทีก้านของ ร. อ. ต. วิเชียร ฉายจรรยา

ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้ามาด้วยความเย็นอกเย็นใจ แต่ผู้ค้าน
ฝ่ายข้าพเจ้าไม่ตามมาจะไม่ได้ ท่านทั้งหลายจะมาช่วยสนับสนุน
ฝ่ายค้านด้วยความเย็นใจของข้าพเจ้า ขอเชิญท่านทั้งหลายเพียงต้อง
ท่านเพื่อจะดูความเย็น ฝนตกวันนี้ต้องเย็นภายในเย็นอกเย็นใจ ข้าพเจ้า
ได้รับดีทริชวันนเป็นฝ่ายค้าน คือฝ่ายถือความเย็น เพราะฉะนั้นใน
โอกาสนี้ ขอท่านทั้งหลายจงนึกว่าความเย็นมีประโยชน์ เพราะมนุษย์
เราเกิดมาด้วยความเย็น ความเย็นนั้น ท่านก็เข้าใจได้ดีแล้วว่า น้า
แข็งรับประทาหน้ความร้อน หดวงวิเชียร ท่านทั้งหลายคงเห็นแล้ว
ว่า ปกครองคนในสถานของท่าน ซึ่งเป็นโรคเกิดด้วยความร้อน
เพราะฉะนั้นความร้อนนั้นเป็นเครื่องทำลายความดีของมนุษย์ แม้
แต่เมื่อท่านไปไหน หรือเมื่อท่านทำอะไร ถ้าถูกความร้อนเข้าแล้ว

ท่านต้องรับประทานเพื่อบำบัดความร้อนใน ประเทศชาติเดียว
 ๕๘ นมความร้อน ก็ต้องหาหนทางปรองดองดำรงค์ซึ่งกันและกัน จุนเจือ
 กัน ดีกว่าร้อนหลายเท่า ท่านทั้งหลายคงชอบความเย็น ท่านคงไม่
 ชอบความร้อน เพราะความร้อนผิดธรรมชาติของเรา เพราะเหตุนี้
 ข้าพเจ้าจึงได้กล่าวว่า อาศัยความเย็น เช่นท่านจะไปไหนมาไหนท่าน
 คงร้อนมาก ความร้อนทำให้เหงื่อท่านออก ความเย็นท่านจะไป
 คำนานความร้อนไว้ได้ ข้าพเจ้าได้กล่าวข้แจงให้ท่านทั้งหลายเห็น
 แล้วว่า ควรจะชอบความเย็น ท่านสบายแล้วควรแต่หรือจะไปรับ
 ความลำบากยากเข็ญ ท่านควรรู้ ทุกวันท่านทำอะไร ท่านจึงมี
 ความเย็น ? ถ้าไม่มีกฎหมายแล้ว ท่านจะได้รับความทุกข์และขอให้
 ท่านคิดว่า การที่อยู่ในคุกในตรวกับที่อยู่นอกนั้นผิดกันเพียงไร
 ท่านผู้ที่ทำความสุขความเจริญให้แก่ประเทศชาติได้นั้น ท่านย่อมมี
 ความเย็น แต่ถ้าท่านจะคิดผิด ๆ ท่านก็จะทำไปตลอดไม่ได้ นั่นแหละ
 เป็นการวัดระดับว่า ท่านผู้นั้นย่อมมีความเย็น ประเทศสยามของเราถ้า
 ไม่ได้ท่านผู้มีความเย็นดุษฎีเดียดระอ อ เช่นเจ้าคุณนายกรัฐมนตรี
 เป็นประมุขแล้ว ก็จะไม่ก้าวหน้าถึงสมัยรัฐธรรมนูญเร็วถึงปานนั้น ท่าน
 ผู้นั้นไม่เคยเฉยเลย ท่านจะทำอะไรท่านไม่รีบทำ ท่านต้องได้รับคำรับรอง
 จากสภาเสียก่อนแล้วจึงจะทำ ถึงไรท่านไม่รู้อย่างนี้ไม่มีความชำนาญ
 ดุษฎีพอ ท่านก็รับรองไม่ได้ในสิ่งนั้น ต้องมาปรึกษาหารือออกความ
 คิดความเห็นไปให้ดุษฎีเพื่อนำกิจการนั้น ๆ ไปใช้ในทางที่ถูกต้องไม่ผิด

ความจริงเป็นเช่นนั้น และขอให้ท่านทั้งหลายระลึกว่า การที่บิดามารดา
ให้เราเรียนหนังสือ ถ้าเราไม่เรียนหนังสือแล้ว เราจะไม่ได้ แม้
องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านก็ตรัสรู้ก่อนไม่ได้ ต้องได้เรียน
ความรู้เป็นอันมากจากครบาอาจารย์ก่อน กลับไปแล้วจึงรู้ดีว่า
ของสิ่งหนึ่งสิ่งนั้นไม่ดี นี่เป็นเครื่องวัดระดับได้ว่า เป็นผลของการที่
ท่านได้พูดคำหยาบเพื่อบุเพียรทนทุกข์ เพื่อจะให้บรรลุถึงไปถึงความ
เย็นได้ เพราะฉะนั้นกิจการทั้งหลายเท่าที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ เช่นหลวง
ช้างนาควาฬวัดดี ท่านกระจายเสียงบอกว่า “ขอให้ท่านทั้งหลาย
พูดคำหยาบวิญญานโดยวิริยะของท่านให้เจริญ จะได้มาช่วยกัน
ทำกิจการของชาติ” ท่านผู้เป็นหัวหน้าอย่าทำให้ท่านทั้งหลายมีความ
จริงจังตั้งมั่นด้านศึกษามากมาย อาทิเช่นโรงเรียนประชาบาล
นี้ ๕๕๕ ๕๕๕ เพื่อความร้อนหรือเพื่อความเย็น เพราะสิ่ง
เหล่านี้เป็นความรู้เป็นศิลปส่วนหนึ่ง ซึ่งก็ยังทำให้มีความสุขความ
เจริญในภายหน้า คนไม่รู้ถึงไหนร้อนถึงไหนเย็น ผู้คนรู้ไม่ได้เป็น
ธรรมดาอยู่เอง ท่านได้ได้เรียนแล้วท่านจะรู้ว่าถึงไหนร้อนหรือเย็น
แต่ขอให้ท่านทั้งหลายนึกว่าหลักพระพุทธศาสนานี้เป็นเครื่องบำบัด
ความทุกข์ หมายถึงความสุข คือ ความเย็น มุ่งห็นความร้อนหรือความ
ทุกข์ ไฉนบอกกันมาทุกวันนี้ ท่านคงจะไม่ไฉนว่า “ไหนร้อนมาฟังร้อน”
ม้อยอย่างเดียวกันคงไฉนว่า “ไหนร้อนไปฟังเย็น” เพราะร้อนเป็น
เครื่องทำลายสังขาร ทำลายกิจการงาน ทำลายทรัพย์ทุก ๆ อย่าง

เพราะฉะนั้นถ้าหากการทำงานของคนชาติที่ต่ำต้อยจึงต้องทำด้วยความเย็น เช่นหลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ทำราชการงานเมืองให้ท่านทั้งหลายมีความสุข ให้ประเทศของเราเทียมทันนานาประเทศที่ทำด้วยความเย็นสุขุม แต่ถึงเหตุนั้น ผู้เสนอมิได้กล่าวถึงเสียเลย ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าขอกล่าวชมเชยท่าน เพราะท่านเองเป็นผู้นำประเทศโดยความมีใจเย็น เพื่อจะยังประเทศให้ถึงซึ่งความสุขความเจริญในภายหน้า คนที่ไม่รู้ถึงไหนร้อนถึงไหนเย็น ขอให้นึกถึงคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่สอนว่า ถ้าใครบำเพ็ญความดีจะได้ประสพความเย็น.

ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาเหล่านี้ เพื่อแสดงให้ท่านเข้าใจถึงคุณประโยชน์ของความเย็น เพราะถ้าไม่รู้เรื่องแล้ว ท่านทั้งหลายก็จะเข้าใจไม่ได้ ขอให้ท่านทั้งหลายนึกดูว่าร้อนทำไมท่านจึงต้องรับประทานน้ำแข็ง? เพราะท่านเห็นว่าเป็นเครื่องบำบัดความร้อน ท่านจึงรับประทาน ร่างกายมีความร้อน ท่านรับประทานน้ำแข็งเพื่อบำบัดทำความร้อนให้กลับมาเป็นความเย็น.

ในประเทศใดประเทศหนึ่งก็ตาม กิจกรรมงานของประเทศนั้น ๆ ต้องคิดด้วยความละเอียดสุขุมก่อนที่จะทำไป ไม่ใช่ร้อนใจทำ ใจนั้นสุขุม เช่นถ้าข้าพเจ้าเป็นนักเรียนครูตั้งว่า ฉันจะให้เอากลับบ้านมาทำพืชผักคณิควรงุ่นต้องมาส่ง และครูอีกคนหนึ่งท่านตั้งว่า มะฉันจะให้ทำเลขมาส่ง ข้าพเจ้าไม่ได้ร้อนใจทำ ข้าพเจ้าจะใช้ดุลยพินิจว่า พืช-

ร้อนดีกว่าเย็น

๘

.....
คณิตควรทำก่อนพุง^๕น เดชต้องดั่งมะ^๕รึน^๕ ไว้มะ^๕รึน^๕จึงทำ^๕ ถึง^๕
ทั้งหลายเหล่าน^๕เป็นเครื่องวัดระดับว่า ความร้อนความเย็นดีกว่ากัน
อย่างไร? ท่านไม่ชอบความร้อนใจในครอบครัวของท่าน ถ้าท่านได้
รับความร้อน ท่านก็จะอยู่ในบ้านไม่ได้ ต้องออกไปตากอากาศ

วาทีสนับสนุนฝ่ายเสนอ ของนายกิมฮวย มลิตอง

ท่านผู้เจริญทั้งหลาย ข้าพเจ้าขอสนับสนุนว่า ร้อนดีกว่าเย็น
แน่ ก็โดยเห็นคุณานิสงค์ของความร้อนว่าอำนวยความสะดวกให้มาก
กว่าความเย็น เบื้องต้นขอให้ท่านกำหนดใจไว้ว่า บรรดาสรรพสิ่ง
ในโลกเกิดด้วยความร้อนทั้งนั้น เราท่านทุกคนที่มานั่งอยู่^๖น ถ้าหาก
เราไร้ความร้อน เราก็คงไม่มีโอกาสมานั่งในที่^๕นี้ได้เป็นแน่ บรรดา
กามารมณ์^๕ ประการ รูป, เสียง, กลิ่น, รส, ดัมผัสดี^๕ คือความ
ดอดรัด, ต้องการความร้อนเป็นอย่างยิ่ง แต่หากว่ามือเย็น ตัวเย็น
มาสัมผัสดี^๕ไม่เกิดรสชาติอย่างใดเลย ประจุความร้อนก็ใหญ่เหตุหนาว
เราไม่ต้องการจะดอดรัดสัมผัสดี^๕ใครนอนคลุมโปงดีกว่า ความร้อน
ฝ่ายเดียว ท่านผู้ค่าน้ำองเขาเรื่องคำ^๕สนับสนุน^๕มาว่า ความร้อนใจเป็น
ของไม่ดี ส่วนความเย็นใจเป็นส่วนดี ข้าพเจ้าขอให้ท่านผู้ค่าน้ำอง
ว่า ถ้าหากว่าไม่มีความร้อนแล้ว การคำ^๕สนับสนุน^๕เกิดขึ้นไม่ได้เหมือนกัน
เพราะว่าคำ^๕สนับสนุน^๕ทางหลายเกิดขึ้นด้วยความร้อนทั้งนั้น พระพุทธเจ้า
ตรัสรู้เป็นพระดมมาดมพุทธเจ้าได้ ก็เพราะมีความเราร้อน พระองค์

อยากรู้จะแสวงหาทางใครดีรู้ จึ่งได้ใครดีรู้เป็นพระดีมีมาดีมีพุทธเจ้าได้
 ในครอบครัวถ้าหากไม่มีความร้อน จะเอาไฟที่ไหนหุงต้มข้าวแกง
 ท่านกินข้าวแช่น้ำแข็งได้หรือ? กินไม่ได้เป็นแน่ ๆ ในเรื่องความร้อน
 ใจ ความจริงสรรพสิ่งทั้งหลายนในโลกดำเนินได้ด้วยความร้อนใจทั้งสิ้น
 ถ้าหากว่าไม่มีความร้อนใจ ท่านก็คงไม่มีโอกาสจะมาฟังในที่นี่ได้
 บัดนี้ท่านคงจะเย็นชาอยู่ มันดีกว่าหรือ? นี่เพราะร้อนใจอยากจะฟัง
 การได้วาทะ ถึงได้เร่งมาให้ทันเวลา เป็นอันดีแสดงให้เห็นความร้อนว่า
 มีคุณประโยชน์อย่างไร ถ้าหากว่าท่านไม่มีความร้อนใจ มันมีข้อ
 ดันอ่อน จะเอาที่ไหนกิน? จำเป็นต้องเร่งเรียนแสวงหาทางหาทรัพย์
 ดินมาเป็นเครื่องเลี้ยงชีพ นี่ก็แสดงให้เห็นว่าความร้อนใจเป็นของดีกว่า
 ความเย็น ท่านผู้ค่านั่งเรื่องราวโบราณมากมาย อ้างไปว่าการทำ
 การงานด้วยใจเย็นเป็นการงานที่ให้ผลดี ฉะนั้นรัฐธรรมนุญจึงทำการ
 ด้วยความใจเย็นละทำด้วยความสุจริต ข้าพเจ้าขอค้านเป็นอย่างยิ่ง
 ถ้าหากมีแต่ความเย็นใจแล้ว บัดนี้เราคงไม่ได้การปกครองอย่าง
 อารยะประเทศเป็นแน่ ๆ นี่เพราะท่านทั้งหลายผู้ก่อการปกครอง
 ในปัจจุบันนี้เป็นผู้มีความเร่าร้อนใจทุกท่าน ท่านอ้างโรงเรียนประชา
 บาลว่าคงขึ้นได้ด้วยความสุจริตและเอื้อเฟื้อเย็น ข้าพเจ้าเห็นว่าตรงกัน
 ข้าม โรงเรียนประชาบาลควรจะต้องเกิดมาก่อนเปลี่ยนการปกครองแล้ว
 แต่เพราะว่าเรามีความเอื้อเฟื้อเย็นกัน จึงเพิ่งได้มีโรงเรียนประชาบาลใน
 กรุงเทพฯ ฯ เมื่อภายหลังเปลี่ยนการปกครองนี้เอง.

วาทสนับสนุนฝ่ายค้าน ของหลวงวิลาสปริวัติ

ผมขอประทานโทษที่จะต้องทำความมักคุ้นกับท่านเสียก่อน ท่านจะได้วินิจฉัยถ้อยคำของข้าพเจ้าตรงกับจุดประสงค์ได้ วันหนึ่งรถยนต์ไม่มารับผมที่บ้าน ให้ไปบางซื่อ ผมเดินไปจนถึง แถวเวลาดกดับมาก็หมายจะเดินกลับมา แต่รถยนต์เข้ามาตั้งท่ามาดังถึงขั้น ซึ่งนับว่าผมก็มุ่งหมายจะมาทำจริงๆทีเดียว บัดนี้ขอประทานโทษที่ว่า ก้าวถึงเถียงกันอยู่ เเถียงกันด้วยฝ่ายยุทธศาสตร์หรือยุทธวิธีหรือทางฝ่ายคำสอนหรือวิทยาศาสตร์หรือทางฝ่ายปฏิบัติ ก็เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ผมไม่รู้จะเถียงอย่างไร ขอให้ท่านเถียงกันทางฝ่ายปฏิบัติเถิดขอรับ

ท่านอยู่ในประเทศนี้ก็อยู่ในประเทศอื่น ที่มีโซนร้อนมาแล้วร้อนแม้ฝรั่งก็ไม่ปฏิเสธ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ท่านจะมาหาร้อนได้ตัวเรื่องอะไร ท่านจะหนีจากกรุงเทพ ฯ ซึ่งร้อนกว่าแห่งอื่นไปไหน? ไปหัวหิน ไม่ใช่แต่เพียงให้ท่านหายร้อนใจเท่านั้น ยังเย็นอีกด้วย เพราะฉะนั้นความเย็นทั้งหลายเป็นประโยชน์ เพราะว่ามันมาซึ่งอุปนิสัยดีและพอจะได้ตัว ถ้าท่านเอาตัวร้อนจนเหงื่อแตกแล้วจะทนไหวหรือ? ข้าพเจ้าเคยร้องว่า ฉันทุณไม่ขึ้นแล้ว ที่ต้องการว่าอย่างนี้ก็เพราะที่ร้อนไม่ได้ โลกเราไม่ใช่มีโลกเดียว และโลกอื่นๆ ก็มีเท่ากับว่าภูเขาดวงและโลกน้อยๆ เท่ากับเกิดดชันเด็ก ๆ เท่านั้น แต่โลกเข้มนให้ด้าน ดัตะหรือ? ดัที่ไหนได้ เพราะมันร้อนกว่าดวงอาทิตย์หลายหมื่นหลายแสนเท่า เมื่อท่านชอบความร้อนเชิญไปที่ดวงอาทิตย์ชิวชิว และขอ

แนะนำท่านว่า เมื่อท่านจะไปที่ดวงอาทิตย์ เชิญเอาตั้งเหล่าน ^{๕๕} ๑ ชฝั่ง ๒ ตะกั่ว และ ๓ เหล็ก ติดตัวไปด้วย แล้วพอไปถึงก็หย่อน ^{๕๕} ชฝั่งก็ตายหมดแล้ว ร้อนมือไปถึงก็หย่อน แล้วกันตะกั่วก็ตายหมดอีกแล้ว และโยยฉันทนไม่ไหวแล้ว ไปถึงหย่อนเหล็กก็ตายอีก แล้วคิดว่าท่านจะทนไหวหรือขอรับ? เพราะฉะนั้นความเย็นจึงเป็นใหญ่กว่าความร้อน และก็ความเย็นที่กล่าวมานี้เป็นความเย็นในรูปธรรมนะ และความเย็นอะไรเล่าจะเย็นยิ่งไปกว่านามธรรม และนามธรรมนี้แหละไม่ว่ารูปเราจะเย็นอย่างไร ถ้าว่านามธรรมเราดี เราเย็นใจ แล้วเราก็เป็นสุขไปนิพพานได้ เมื่อท่านอยากหาความสุขสบายที่สุด ใครเล่าจะเป็นผู้มีความสุขเช่นนั้นได้ เพราะความสุขเช่นนั้นคือ นิพพาน นิพพานนะร้อนใจหรือขอรับ?

ทำไมข้าพเจ้าจึงดิ้นรนมาอยู่ในกรุงเทพ ฯ เล่า? ทำไมไม่ไปหาอากาศที่อื่นบ้าง? ความจริงข้าพเจ้าเคยได้ไปนอกมาแล้ว บอกจริงๆ ตัวข้าพเจ้าไม่แพ้ฝรั่ง แต่ข้าพเจ้าบางกว่าฝรั่ง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าชอบเย็น ข้าพเจ้าเคยไปดำปางคราวหนึ่ง ได้ตั้งใจมาเยี่ยมกรุงเทพ ฯ กำลังตากอากาศร้อน แต่ที่ดำปางหนาวเท่าในดอนดอนเหมือนกัน ^{๕๕} ทันทถามว่า เมื่อแอมไปเมืองเหนือแล้วไปโคราชหรือเปล่า? ไปกว่าครึ่งโหดครึ่ง แล้วทำอย่างไร? ผมก็หนาวเท่านั้น และก็จะทำอย่างไรต่อไปดี ผมได้เลขชนที่ ๑ ได้เลขชนที่ ๒ ได้เลขชนที่ ๓ ได้เลขชนที่ ๔ ผมไม่อยากจะอธิบายว่า ๔ ชนคืออะไร? บัดนี้ราชการยังไม่เสร็จ

จะต้องกลับแล้ว เพราะมันร้อน และผมถอดเสื้อชั้นที่ ๔ เหลือ ๓ ชั้น
ถอดชั้นที่ ๓ เหลือ ๒ ชั้น ถอดชั้นที่ ๒ ออกเหลือชั้นที่ ๑ ถอดชั้นที่ ๑
ออกก็เหลือหนึ่งกำพรว้า คราวนี้ข้าพเจ้าอยากจะถอดหนึ่งกำพรว้า
ถอดไม่ได้.

วาทสันนิษฐานฝ่ายเสนอนของนายสิน เถลิงเผ่า

ท่านผู้ฟังทั้งหลาย เมื่อก่อนคุณหลวงท่านว่า ท่านร้อนเหลือเกิน
ออกมาเดินแรงเดินกา แล้วท่านบอกว่าท่านไม่ชอบร้อนเลย ข้าพเจ้า
ขอแก้คำของคุณหลวงวิดาตส์ ๗ เป็นข้อ ๆ ส่วนข้อหนึ่งข้าพเจ้าขอยก
ให้คนอื่นว่า ให้คุณหลวงวิดาตส์ ๗ บอกว่ามาถึงที่นี้ด้วยรถยนต์ ท่าน
ดื่มประโยชน์ของรถยนต์ มาถึงที่นี้ด้วยความร้อน ไม่ใช่เอาหน้าแข็ง
ไล่มาในรถยนต์ ขรรพดาความร้อนย่อมบังเกิดประโยชน์ขึ้น คือทำ
ให้เกิดความดำริ้งๆ ตามที่ท่านทั้งหลายได้พูดมาแต่ของด้ามท่าน
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะไม่พูดซ้ำ แต่คุณหลวงวิดาตส์ ๗ บอกว่า ถ้า
ชอบร้อนก็ให้ไปอยู่ที่พระอาทิตย์ ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นคำทำทนายที่ซับซ้อน
มาก คุณหลวงวิดาตส์ ๗ เคยไปแล้วหรือยัง? และอีกประการหนึ่ง
ถ้าคุณหลวงชอบเย็น ฉะนั้นเชิญไปอยู่ใต้บาดาลในมหาสมุทรบ้างเป็น
ไร? มันเย็นดี มันเย็นอีกข้อหนึ่ง ซึ่งเห็นว่าคุณหลวงไม่ชอบหนาว
จริง ๆ ซึ่งถ้าชอบแล้วคงลงไปแล้ว คุณหลวงวิดาตส์ ๗ เป็นฝ่ายค้าน
ได้พูดว่า ได้ไปอยู่ดอนดอน ได้ไปอยู่ที่เมืองนอกต่าง ๆ เหล่านี้ ก็

พยายามชมที่นั่นว่าดี แต่ไม่จริง ท่านผ่ายค้ำไม่อยู่ กัดบมาอยู่เมือง
ไทยนี้เอง แดงให้เห็นว่าถึงอากาศหนาวก็ดีหรือเย็นก็ดี ทางผ่าย
ต้นนับต้นท่านก็ไม่ได้ทำตามความจริงใจของท่านเลย ความจริงใจ
ของท่านชอบร้อน แต่ท่านพูดออกมาได้ว่าชอบหนาว เพราะท่านอยู่
ทางผ่ายค้ำ นี่แหละแดงให้เห็นว่า ความร้อนนั้นจิตใจทำให้ผู้ที่พูด
ชอบนั้นบอกออกมาไม่ถูก นี่แหละคือประโยชน์ที่ข้าพเจ้าชี้แจงโดย
ย่อ ๆ ดังนี้ คราวนี้ข้าพเจ้าจะเล่าถึงความร้อนที่จะให้ประโยชน์ซึ่งผู้
ที่พูดเมื่อสักครู่นี้ ๓-๔ ท่านยังไม่ได้พูดความร้อน ขอให้ท่านทั้งหลายนึก
ดูให้ดีว่าอาหารการกินที่เรารับประทานกันอยู่ทุกวันนี้ เราก็ดชอบร้อน
แกงก็ชอบแกงร้อน ๆ ยิ่งกว่านั้น ผมของเราซึ่งเราต้องการให้ถึงก
ดด้วยงาม เราก็ดัดด้วยความร้อน ไม่ได้ดัดด้วยน้ำแข็ง เคยวันข้าพเจ้า
จะขอชี้แจงให้เห็นประโยชน์ของความร้อน แต่ว่าเวลาไม่พอ ซึ่ง
ข้าพเจ้าได้กล่าวแต่เพียงย่อ ๆ ความร้อนที่ให้ประโยชน์อย่างยิ่ง ตามที่
ได้ว่ากันมาแล้วทั้งหมดนั้น ขอให้คิดดูว่าในอารยประเทศซึ่งเขาเจริญ
ด้วยความเย็นนั้นไม่จริง เขาเจริญด้วยความร้อนต่างหาก บันใหญ่,
รถไฟ, บันกด, เหล็กเป็นความร้อนทั้งนั้น ยิ่งกว่านั้นเขาได้นำเอา
อารยธรรมของประเทศร้อนไปปรับปรุงขึ้น ความร้อนนั้นเป็นเหตุให้ผู้
ที่อยู่ในประเทศเย็นได้รับประโยชน์ เพราะฉะนั้นร้อนจึงมีประโยชน์
มากกว่าเย็น.

วาทสนับสนุนฝ่ายค้านของนายมงคล รัตนวิจิตร

ท่านผู้ฟังทั้งหลาย ข้าพเจ้าไม่คิดว่าจะมายืนบนเวทีที่เต็มไปด้วยความมืดมิด ด้วยคารมอันเฉียบแหลมต่าง ๆ แต่ข้าพเจ้าทราบเหมือนกันว่าที่นี่มีการโต้ว่าที่ และโต้คารมกัน และข้าพเจ้าก็พยายามมา ดังจากบ้านเยือกเย็นที่สุด ฝนฟ้าตกถล่มบายน ถ้าหากว่ามีใครไปสัมผัสไฟดักไว้มืดทางทาง ข้าพเจ้าคงไม่กล้ามา เพราะกลัวไฟจะไหม้บนบิหมด ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะขึ้นมาเฝ้าที่ดวงอาทิตย์ (แต่ก็ยากแก่ผู้นำเย็นชนิดนี้) ท่านที่มาทางฝ่ายร้อนคงไม่ดื่ม และท่านไม่มาร้อนให้ดื่ม บางท่านอดกลับบ้าน ความร้อนดีกว่าเย็น ข้าพเจ้าไม่รับ อย่างน้อยก็รับว่าดีเท่า ๆ กัน ดีกว่าไม่ให้แก่ เพราะว่าถ้าใครเอาไฟมาสัมผัสที่นั่น พวกเราก็ถูกออกไปหมดไม่อยู่ ข้าพเจ้ารับว่าอย่างน้อยก็เท่า ๆ กัน ไม่ดีกว่ากันเป็นแน่ แต่ขอเนื่องจากเรื่องที่ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้เตรียมอะไรมาสนับสนุน แต่ว่ารักถ้อยคำดำเนนของผู้นำ และรักถ้อยคำดำเนนของผู้สนับสนุนฝ่ายค้าน ทั้งรักที่ได้มาค้ำหน้าเย็น ๆ และรักตัวข้าพเจ้าเองที่ชอบเย็น ๆ ผู้สนับสนุนฝ่ายค้านซึ่งบังเอิญเป็นพวกของข้าพเจ้าคนหนึ่ง ซึ่งอุปมาถึงดวงอาทิตย์อันเป็นเรื่องราวอันเป็นเรื่องที่น่าฟังมาก ท่านอยู่ในโลกด้วยความเย็นโดยมาก ถ้าหากพระอาทิตย์มาเป็นโลกแล้ว พวกท่านคงแหดกตะเยียดเป็นจุนวิจุตไปหมดอยู่ไม่ได้แน่ทีเดียว เพราะฉะนั้นขอให้ท่านฟังโดยมีเหตุมีผล และฟังโดยใคร่ครวญ ท่านจะรู้สึกว่าร้อนดีกว่าเย็นไม่ได้ ข้าพเจ้ายอมให้ได้

อย่างน้อยก็เดิมอกัน แต่ถ้าเพียงแต่เดิมอกันเท่านั้นแล้ว ฝ่ายค้านก็
ได้เปรียบและยอมชนะแล้ว เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงไม่มีเรื่องอะไร
จะพูดมาก และข้าพเจ้าพูดยังไม่ทันหมดเวลา เพราะไหน ๆ ก็คง
ชนะแน่แล้ว.

สรุปวาทีของพระยาโอวาทวรดิช

ถ้อยคำที่ได้เรียงกัน ถ้าฟังโดยเฉิน ๆ แล้ว ใครที่พูดออกมา
ในเวดางั้น ก็ดูเหมือนเป็นค่อ แต่ทว่าท่านผู้สนับสนุนฝ่ายค้านบอกว่า
“เมื่อจะมานี้ ถ้าใครเอาไฟขว้างทางไว้ ท่านก็ไม่มา” แต่ที่จริงเมื่อ
ท่านจะมานี้ ถ้าใครเอาน้ำไปขว้างทางไว้บ้างเด้า ท่านจะมาได้หรือ ?
การพูดก็ฟังเพราะ ๆ ได้ แต่ถ้าคิดไม่เพราะเลย ท่านที่มาฟังอยู่น
ถ้าใครเอาไฟจุดเด้า ลูกวิ่งหนีกันหมด แต่ถ้าเอาน้ำมาท่อมบ้างตะ
ท่านจะว่าอย่างไร ?

๐

ข้าพเจ้าผู้เสนอได้ยกมาเป็นข้อ ๆ หมายถึงให้ท่านผู้ค้าน ๆ ที่
ตะข้อ เพื่อให้ข้อเสนอลของข้าพเจ้าตกไป แต่ท่านหาคัดค้านคำของ
ข้าพเจ้าไม่ ท่านกลับไปเอาเรื่องของท่านขึ้นมาเสนอ เช่นว่าเรื่องร้อน
พระอาทิตย์ ถ้าใครชอบร้อนให้ไปโลกพระอาทิตย์ แล้วท่านจะไป
ได้หรือ ? ตมมคิดว่า ถ้ามีโลกที่เย็นเจี๊ยบตะ ท่านจะไปบ้างหรือ ?
พูดกันคนละที่ ต่างคนต่างหาหัวข้อแยกแยะออกไป ท่านผู้ค้านหาได้
คัดค้านข้อเสนอลของข้าพเจ้าไม่ ข้อคัดค้านต้องค้านมาว่า ข้อที่ข้าพเจ้า

.....
 เสนอข้อไหนมีเหตุผลค้นปลายอย่างไร ก็คัดค้านมาซิ ! เมื่อไม่คัดค้าน
 ข้าพเจ้าแล้วจะเอาชนะข้าพเจ้าอย่างไรได้ ?

ส่วนผู้สนับสนุน ฝ่ายค้านก็แพ้มาแต่แรกแล้ว แม้แต่จะหา
 คนช่วยก็ไม่ได้ ต้องมาหาเอาทันที หาทันทีได้อย่างแปลกประหลาด
 พิลึก ได้ท่านผู้แทนผู้มีเกียรติ แต่คุณหลวงวิดาตส์ ฯ ข้าพเจ้าสงสัย !
 ท่านเคยไปเมืองหนาวกดับมาแล้ว ท่านกดับมาอยู่เมืองร้อน จึงทำ
 ให้ท่านผิดปกติหรือเกือบผิดปกติไป ข้อเหล่านี้เป็นข้อที่จะมองเห็นได้
 ว่า ฝ่ายค้านไม่มีเหตุผลเสียเลย ไปอยู่เมืองนอกก็ว่าสบาย ไปอยู่
 เชียงรายก็ว่าสบาย แต่ท่านไม่อยู่กดับมาอยู่อีกในกรุงเทพ ฯ ไป ๆ
 มา ๆ ท่านก็เห็นว่าความร้อนทั้งหลายแหละ อยู่กับพวกเราผู้มานั่งฟัง
 อยู่^{๕๒๒} ทงนั้น และแม่แต่กรรมกรคนขายขนมมันก็ยังบอกเราว่า “ขนม
 จันทน์^{๕๒๓} ร้อน ๆ แม่เฮีย !” แต่ก็ยังมีขนมบางอย่างที่เย็น ๆ ออ้อยแซ่
 เย็น ๆ จัด ซึ่งเราไม่กล้ากินกลัวฟันหลุด แต่ว่าร้อนนั้น^{๕๒๔}ชอบ แม่แต่
 ว่าแกที่เย็นจัดไม่ร้อนจัด แต่ก็ยังใช้คำว่าร้อนอยู่เช่นแกร้อน ให้
 เย็นอย่างไรก็ร้อนอยู่ เพราะอะไร ? เพราะเราชอบร้อน พูดว่าร้อน
 แล้วชดโศกคดองค่อ ความร้อนนั้นถ้าจะอุปมาอุปไมย มันเป็นหลัก
 ของโลกที่เราจะอยู่ได้ เวลาเข้าคืนขึ้น พอมีแสงสว่าง ไม่ว่าแต่เรา
 ตัว^{๕๒๕}ทั้งหลายก็ถึงจากรังปรือ แต่พอเย็นแล้วดวงต้องกลับรังนอน-นอน
 อย่างเดียวเท่านั้น-นั้นความร้อน เมื่อมีแสงสว่างอยู่ เราเป็นที่พอใจ
 แต่ตกกลางคืนเข้าต้องใช้แสงอีก ถ้าใครยังไม่ใช้แสงก็เห็นจะโง่ตึก

หน่อย คิดไปเย็นไปเป็นของไม่สมควรเลย เพราะฉะนั้นในการไต่สวนที่ข้าพเจ้าได้มาไต่ และเป็นคนแรกที่เปิดการไต่สวนนั้น ฉันเห็นว่า เชื่อมันว่า ข้าพเจ้าจะต้องได้ไปรอบ ๒-๓ โน้น เพราะอะไร ? เพราะข้างหน้าของข้าพเจ้ายังมีอีกมากนัก เมื่อนั้นยังมีเพราะ ๆ กว้างอีก แต่ฉันเห็นผู้สนับสนุนฝ่ายค้านจะปรกกระเบียดเต็มที่ ไม่มีเหตุผลอะไร ๆ เสียเลย แต่ว่าข้อหนึ่งที่พูดพวกข้าพเจ้าไม่ได้คัดค้านนั้นว่า นิพพานคืออะไร ? และนิพพานข้าพเจ้าไม่รู้ว่าใครได้เคยไปบ้าง จะเย็นใจหรือไม่เย็นใจไม่รู้ได้ แต่ข้าพเจ้านึกว่าตามข้อดัดที่ว่าร้อน ๆ ยังจะเย็นดีกว่า ข้าพเจ้าจึงไม่อยากจะไปนิพพาน ยังอยากอยู่นี้ อยากเวียนอยู่ในโลกนี้แหละ ไม่อยากไปไหนแล้ว บรรดาข้อดัดต่าง ๆ นั้นเย็น ๆ มีอีกถมไป เย็นเป็นน้ำ การที่ท่านทั้งหลายจะให้คะแนนเสียงโหวตนั้น ขอให้วินิจฉัยข้อความที่ข้าพเจ้าได้นำเสนอมานี้แล้วว่า ฝ่ายค้านได้คัดค้านหรือไม่ ? ถ้าไม่ได้คัดค้านก็เป็นอันไม่ตกไป ข้อนำของฝ่ายค้านข้าพเจ้ามีเหตุผลที่จะค้านได้ ท่านว่าไฟไหม้อยู่ไม่ได้ น้ำท่วมท่านจะอยู่ไหน ? ท่านจะลอยคออยู่ได้หรือไม่ ? เหล่านี้ถกถกกันได้อุดดีสำหรับข้อเหลือ ๆ ไปนั้นเป็นคะแนนฝ่ายของข้าพเจ้า.

สรุปวาทะของ ร. อ. ต. วิเชียร นายจรรยา

ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าเป็นผู้ค้านฝ่ายข้างเย็น แต่ในเรื่องที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาเดี๋ยวนี้ ท่านทั้งหลายคงมองเห็นด้วยสายตาของ

ท่านเด๋มอ คือ โรงพยาบาลซึ่งบำบัดทุกข์คือความร้อน ถ้าท่านไปที่
 โรงพยาบาลนั้น ท่านก็คงจะพบเห็นแต่คนหัวผ้า, ถูกฟัน, ถูกตี, แข็ง
 ซาก, โรงพยาบาลต้องอุดหนุนอยู่ทุกวันนี้ นั่นกระทำให้เพราะความร้อน
 มิใช่หรือ? แต่โดยความร้อนนั้น จึงต้องเดือดร้อนถึงรัฐบาลแห่ง
 ชาติของเราจัดการบำบัดความร้อนให้กลับเป็นความเย็น หายแล้ว
 กลับมาหาที่บ้าน มีความสุขความเจริญ ในเวลานี้ท่านทั้งหลายทราบ
 แล้วว่าความเย็นจำเป็นจริง ๆ เช่นโรงหนังและในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่ง
 ถ้าท่านไปฮอตท่านคงจะเห็นว่าตามบาร์ฮอตดัมพ์แต่ของเย็น ๆ แต่ท่าน
 ผู้เฒ่าบอกว่ายเย็นไม่ดี ถ้ามีคนไปตั้งแข่งขันขายเบียร์ร้อน ท่านทั้ง
 หลายคงไม่นิยมเลย เพราะเราจับประทานตั้งทั้งหลายซึ่งจะเป็นความ
 สุขแก่ร่างกายดังซารเพื่ออะไร? เพื่อบำรุงให้เกิดความเย็น ด้วยเหตุ
 ผลเหล่านี้ ท่านทั้งหลายคงจะนึกว่า ความร้อนดีกว่าความเย็นมิได้
 แต่คงจะเห็นว่าความเย็นดีกว่าความร้อนแน่ ๆ ซึ่งพวกเราปฏิบัติ
 อยู่ทุกวันนี้ ก็อยู่ด้วยความเย็น คือเวลายืนท่านเดินไปไหน รู้สึก
 สบาย แต่เวลากลางวันท่านเดินไปตามถนน ท่านต้องกางร่ม ต้อง
 มีเสื้อแดงปกปิดเพื่อกันความร้อน ต้องพึ่งชายคาที่ร่มเย็นอาศัย กิจ
 การงานที่ท่านทำ ๆ ทุกท่านเมื่อเกิดความร้อนขึ้นต้องหาพัดมาพัด ต้อง
 นั่งพักบ่อย ถ้าขึ้นทำไปมากจะทำให้สังขารของท่านชุดุโทรม แม้ท่าน
 ผู้บริหารกิจการแห่งประเทศชาติของเรา ท่านว่ามีได้บริหารด้วยความ
 ร้อน แต่บริหารด้วยความเย็นมุ่งเพื่อความเย็นทั้งนั้น ท่านรัฐมนตรี

ว่าการกระทรวงกลาโหม แนะนำว่า “ร้อนของเราไม่มี บ้านเราไม่มี^๕ รวโมยะจะเข้าไปตลอดบ้านของท่านทันที” เช่นนี้เป็นต้น แสดงว่าท่านเห็นแล้วว่า ความร้อนไม่ดีชนิดใดก็ดี ถ้าท่านเป็นปราชญ์ท่านจะต้องรู้ก่อนว่า ความร้อนเป็นทุกข์ เช่นถ้าแขนของท่านไม่ทำงาน แขนของท่านตายเป็นตมอัมพาต หรือนัยน์ตาของท่านที่ต้องใช้กำลังกดอกเต็มมือ ไม่ทำงาน ท่านจะได้รับความทุกข์ร้อน แต่การ^๕ ท่านต้องรู้ล่วงหน้า เป็นวิสัยของท่านที่มีความรู้ดีนักก็คิดต่าง ๆ ที่ท่านมา^๕ ท่านก็มาเพื่อฟังเหตุผลด้วยความเย็น ออกเย็นใจไม่ใช่หรือ ? ท่าน^๕ ทงหลายทำกิจการงานก็เพื่อหวังอะไร ? ไม่เพื่อหวังความเย็นหรือ ? รถยนต์, เรือบิน, รถไฟ, ของใช้, เครื่องภาชนะต่าง ๆ, เพื่อบำรุงความสุขของมนุษย์เรา ให้สำเร็จตามจุดที่มุ่งหมาย ขอให้ท่านคิดดูให้ดีที่หรือว่า ถ้าไม่มีความร้อนอร้อนใจ ท่านจะบ่นอยู่เสมอทำไมว่า “ไม่ไหว” มีคำสุภาษิตอยู่ว่า “คับที่อยู่ง่าย คับใจอยู่ยาก” ดังที่กล่าวมาเหล่านี้ท่านคงเห็นแล้วว่า ความร้อนจะดีกว่าความเย็นไปไม่ได้ ความเย็นยังความสุขให้เกิดแก่ท่านหลายประการ ท่านเย็นใจอยู่แล้ว ท่านไม่ไปเที่ยวก็ได้ แต่การร้อนใจและกระทบอารมณ์ที่ไม่พอใจของท่าน ท่านก็ต้องไปตามอารมณ์นั้น เพราะอะไร ? เพราะเกิดความร้อนขึ้นในใจแล้ว ท่านจะคิดว่าเมื่อท่านไปไหน ท่านสบายใจหรือ ? และเมื่อท่านเป็นไข้ปรอทขึ้น^๕ คึง ๓๐๕ ทำไมท่านต้องหาเย็น ? ทำไมไม่เอาน้ำร้อนราดลงไป ?

ถ้าทำเช่นนั้นคงจะเกิดความร้อนมากจนจนถึงแก่ตาย ข้าพเจ้าไม่ต้องการความร้อน เพราะว่ามันร้อนจัด ๆ ข้าพเจ้ากินไม่ได้ เพราะเหตุว่าถ้าข้าพเจ้าขึ้นรับประทานไป ก็จะมีไข้ปาก หรือจะเกิดอาการมีอุมิร้ายให้ถึงขารทรุดโทรมลงไป เพราะเหตุนี้ ท่านต้องอาศัยความเย็น ท่านจึงต้องเป่าเตี้ยก่อน ถึงเหตุนั้นเป็นเครื่องวัดระดับว่า ความร้อนเป็นบ่อเกิดของความไม่ดี เช่นถึงขารหรือใจของท่าน ท่านไปเห็นเพื่อนฝูงที่มีอุปนิสัยดีจากเข็อกเย็น ท่านก็ย่อมรักใคร่ ความสนิทสนมกลมเกลียว ความดำมคค์เกิดจากอะไร? เกิดจากความเย็นไม่ใช่หรือ? ถ้าเกิดจากความร้อน ท่านจะต้องแตกกัน ท่านจะมีดำมคค์กันอยู่ไม่ได้ ด้วยเหตุนั้นความเย็นจึงเป็นเครื่องวัดระดับแห่งความดีของความเจริญ ถ้าท่านเกิดความร้อนแล้ว ความดำบากก็จะมาหาท่าน เช่นการบริหารในหน้าที่ของครอบครัว, บ้านเรือน, ญาติมิตร, ดัหาย, เพื่อนฝูง, มาหาท่าน ท่านก็ต้อนรับด้วยความเข็อกเย็น ด้วยกายวาจาใจ หรือท่านจะเห็นว่าต้อนรับด้วยความร้อนดี? ท่านทั้งหลายคงตอบไม่ได้ว่าต้อนรับด้วยความร้อน แต่ต้องต้อนรับด้วยความเย็นใจ ความเย็นนั้นเป็นสิ่งห่อเลี้ยงนำใจมนุษย์ให้มีความสุขพร้อมด้วยกายและใจ เมื่อท่านมีความสุขแล้ว ความเจริญของท่านจะหนีไปไหน ต้องคอยท่านอยู่เสมอ เพราะฉะนั้น ถ้าท่านรับราชการ ท่านก็ต้องหวังเงินเดือน และท่านต้องทำความดีความดีให้แก่ประเทศชาติ ประเทศชาติก็ต้องรักท่านเหมือนกัน ฉะนั้นได้ก็ บิดารักบุตร

บุตรก็ต้องรักบิดา ถ้าข้างหนึ่งไปร้อนเสียจะมีความสุขอย่างไร? ฝ่ายบริหารจะไม่นำความทุกข์มานั้นเป็นความจริง ฝ่ายบริหารจะไม่นำความทุกข์มาให้ท่านเลย ถ้าท่านไม่ทำความผิด เพราะได้มีความจริงกล่าวไว้ว่า “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว” เป็นความจริง ข้าพเจ้าขอกล่าวว่า สิ่งเหล่านี้เป็นความร้อน เมื่อท่านรู้ว่าร้อนแล้วจึงไม่ทำ เพราะความร้อนนำมาซึ่งความไม่สบายอกสบายใจ เพราะฉะนั้น เมื่อท่านอยู่ในบ้าน ท่านต้องการความเย็นออกเย็นใจ ข้อค้นไม่มาปลูก การข้อค้นไม่มาปลูกนะ เพื่อหาความร้อนหรือ? เช่นต้นไม้ซึ่งท่านซื้อ ๘๐ บาท ๔๐ บาท ซื้อมาเพื่ออะไร? เพื่อบำรุงความสุขใจ เวลาว่าง เสร็จจากกิจการงานแล้ว กลับไปถึงบ้านจะได้ดู เย็นตา เย็นหู เย็นใจ สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องวัดระดับว่า ท่านอุทิศให้เสียสละเพื่อความเย็นออกเย็นใจเป็นดังตอบแทนทำให้อายุยืน ฉะนั้นได้ดี ท่านคงมองเห็นว่า ท่านหุงข้าวท่านต้องอาศัยไฟ อาศัยเตาซึ่งเป็นความเย็น ท่านจะเอาแต่ข้าวเปล่า ๆ ก็คงไม่ได้ ข้าวก็จะเสีย ท่านต้องเอาน้ำได้ แล้วก่อไฟให้เกิดความร้อนขึ้น ความร้อนของท่านเป็นส่วนของตัวเท่านั้น เมื่อข้าวเย็นจึงสุกรับประทานได้ ถ้ารับประทานร้อน ๆ คงเกิดเค็ช้ร้อน เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ จึงเป็นเครื่องวัดระดับได้ว่า ความร้อนทั้งหลายที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้ว เป็นเครื่องยังความทุกข์ให้แก่ท่าน เพราะข้าพเจ้าได้กล่าวเมื่อตอนต้นแล้วว่า ใครจะหนีร้อนไปพึ่งร้อนไม่มีในโลก ต้องหนีร้อนไปพึ่งเย็น เพราะความเย็นจะยัง

ความสุขให้เกิดทั้งทางกายและใจ มนุษย์เราอาศัยอยู่ได้ด้วยความเย็น ไม่ใช่อาศัยอยู่ได้ด้วยความร้อน ฝนตกทำนองพอใจ วันนั้นวันอาทิตย์ ไม่ได้ไปเที่ยวที่ไหน ไม่เปิดองทรัพย์ เปิดองเงิน เปิดองทอง

ท่านทั้งหลายอยู่ที่บ้านคงมีความสุข เราไม่ต้องเสียทรัพย์แต่ว่า เป็นความเย็นนอกเย็นใจมีความสุขความเจริญในใจเราได้ เราได้ดูหนังดีหนังหา การไปเที่ยวก็เป็นบางครั้งบางคราว ท่านไปเที่ยว เติมนิคม หรือโรงหนัง โรงมหรสพอื่น ๆ ก็ไปด้วยความเย็นนอกเย็นใจ เพื่อไปหาความรู้หรือความคิด คริครองให้รู้ว่า สิ่งไหนเย็นก็เอามา ปฏิบัติ สิ่งไหนร้อนข้าพเจ้าว่าท่านทั้งหลายคงไม่นิยม เพราะเป็น เครื่องทำลายเผาผลตามใจให้วิบัติวินาศ ความเย็นใจเป็นดังประกอบ ให้มนุษย์เรามีความรู้ดีนึกคิดทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติของเราอยู่ได้ทุกวันด้วยความเย็นใจ รวมความว่า สิ่งทั้งหลายที่ข้าพเจ้า ได้กล่าวมาเดี๋ยวนี้ ท่านทั้งหลายคงเห็นว่า ความเย็นดีกว่าความ ร้อน ความร้อนจะดีกว่าความเย็นไม่ได้ ท่านทั้งหลายมาทนกันมาด้วยความเย็น ท่านต้องการรู้ความเย็นจากข้าพเจ้าหรือท่านผู้ใดนอ ? ข้าพเจ้าขอสรุปความว่า ความร้อนต้องดีกว่าความเย็นเป็นแน่ ?

อันตวาทิของพระยาโอวาทวรกิจ

ท่านทั้งหลาย เพื่อสนับสนุนว่า ฝ่ายเดื่อนได้เปรียบ ข้าพเจ้าขอ นำบทพระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๖ เพื่อสนับสนุนถ้อยคำของพวกข้าพเจ้า

.....
 ที่กล่าวมาแฉะดังนี้

“เรา^{นี้}เกิดมาแล้วชาติหนึ่ง ควรคำนึงถึงชาติศาสนา
 ไม่ควรให้เสียที่ที่เกิดมา ในหมู่ประชาชาวไทย
 แม้ใครตั้งจิตศรัทธา จะมีวนอนนิ่งอยู่ไหน
 ควรจะร้อนกร้อนใจ เพื่อให้พรั่งพร้อมทั่วตน
 ชาติใดไว้รักสมัครมานาน จะทำการดังใดก็ไร้ผิด
 แม้ชาติย่อยยับอัปจน ผู้คนจะคงอยู่อย่างใด.”

นี่พระมงกุฎ ซึ่งท่านเป็นพระเจ้าแผ่นดินที่มีความวิรู้งสุด ได้
 ทรงปรึฟแล้วทรงพระราชนิพนธ์ไว้ แล้วเราจะไม่นับคำของพระองค์
 ท่านว่าเป็นฝ่ายจริงหรือ? เราก็กำลังอยู่ในพระราชอาณาเขตต์ของ
 พระองค์ท่านเช่น^{นี้} เราต้องรับคำ^{นี้} แต่ถ้อยคำที่ท่านผู้ค่านำมาเสนอ
 มันยังจะเกินเลยอยู่อีกนิดหน่อย ข้าพเจ้าจะหักเฉียวให้หมดทีเดียว ท่าน
 ผู้ค่านว่า เวลาที่ต้องการความร้อนด้วยอาหาร เวลาตักมาแล้วร้อนๆ
 ท่านต้องเป่าเสียก่อนท่านจึงจะกิน จะว่าท่านต้องการความเย็นได้หรือ?
 ละเอียดของที่ท่านจะกินเย็นดังนี้ เช่นแกงเย็นๆท่านเอาไปอุ่นทำไม?
 วัน^{นี้}เป็นวันอาทิตย์ฝนตกอยู่บ้านเย็นสบาย ถ้าเราเป็นนักงเดนม้า เรา
 เกียดค ม้าแข่งไม่ได้ ถ้าเราเป็นนักงเดนม้าหนึ่ง ก็ไม่ชอบ โรงมหรศพ
 แทบบนเทวดา เพราะใครๆ มัวไปนอนเสียหมด ผู้ที่จะไปดูก็ไปดูไม่
 ได้ นี่มันกลับกันนิดเดียวเท่านั้น เพราะฉะนั้นบรรดาท่านทั้งหลายที่
 ฟังแล้ว จะเห็นได้ว่า ฝ่ายเสนอเป็นฝ่ายที่หาเหตุผลมาพูดอย่างเดียว

.....
 ท่านนั้น ต้มครพุดเรื่องเย็นใจทงนน เย็นใจอะไรได้ เราไม่มีความเย็น
 ใจอะไรหมดในโตกนี้ แม้แต่คุ้งรักของเรา เราก็กเย็นใจด้วยไม่ได้ เอา
 แต่ความเย็นใจมาได้ เดี่ยวคนนั้นว่าเกียจคร้าน คนนั้นว่าอย่างนั้นคน
 นั้นว่าอย่างนั้นได้ หรือแต่ท่านนายอำเภอบางแห่ง เราขึ้นไปหาท่าน ๆ
 เคยเสีย เราเรียกว่าเย็นใจ แล้วเราบ่นว่าอย่างไร? แต่ถ้าเราไปหา
 ท่าน ท่านก็ตุ้กตุ้กมาดื้อจนรับทำให้เร็ว ๆ เราก็กว่าดี ท่านที่รักษาตัวที่
 โรงพยาบาล ถ้าหมอเคื่อยชาเย็นใจเสีย คนไข้จะเป็นอย่างไร? จะ
 อยู่ที่ไหนต้องร้อนอรร้อนใจดีนะ ขย่ำมาแนะนำให้เห็นนอกเย็นใจเคย
 เมื่อเป็นเหตุเช่นนั้นแล้ว ผลของการปรุฟักเห็นได้ชัด ๆ แม้ท่านเองก็
 บอกอยู่ว่า “ร้อนดึกว่าเย็น.”

บุญศรี บุญเลิศ (จต)

